

UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

Komunikace při správě daní

30. 10. 2017

Mgr. Karel Šimek
Ministerstvo financí ČR

20

1. Jednání při správě daní
2. Podání
3. Doručování
4. Nahlížení do spisu

A. Jednání přímé:

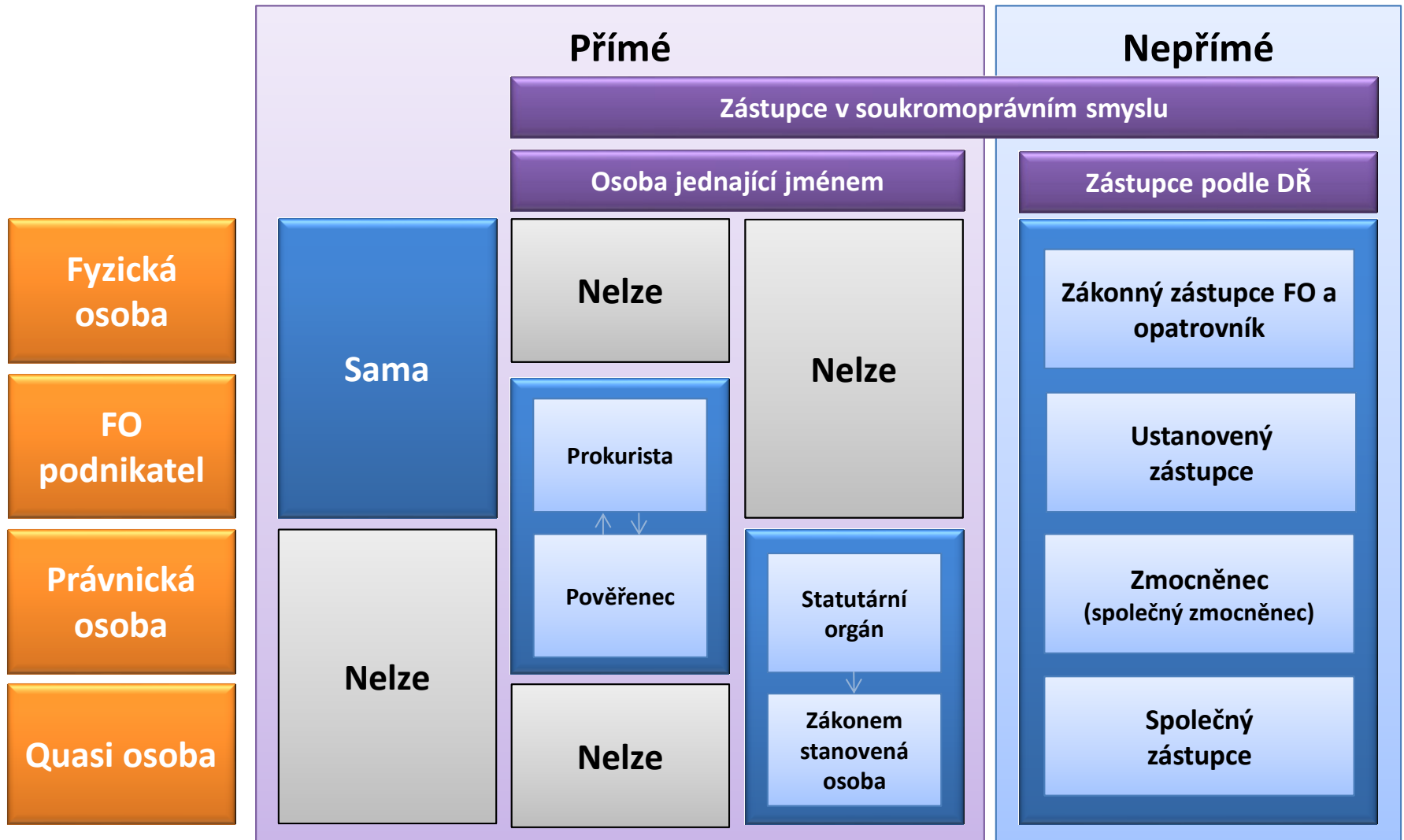
- **Fyzická osoba (FO)**
 - osobně (v rozsahu, v jakém je svéprávná)
- **Podnikající fyzická osoba**
 - osobně (v rozsahu, v jakém je svéprávná)
 - prostřednictvím pověřence
 - prostřednictvím prokuristy

- **Právnícká osoba (PO)**
 - prostřednictvím statutárního orgánu – ani po 1. lednu 2014 není z hlediska daňového procesu považován za zástupce
 - prostřednictvím toho, kdo prokáže, že je oprávněn jejím jménem podle jiného právního předpisu jednat
 - prostřednictvím pověřence
 - prostřednictvím prokuristy
- Pravidla pro PO platí rovněž pro:
 - organizační složky státu
 - pobočky nebo jiné organizační složky obchodního závodu
 - jiné jednotky, kterým zákon svěřuje výkon práv a povinností osob zúčastněných na správě daní

B. Jednání nepřímé:

- **Formy zastoupení**
 - zákonný zástupce fyzické osoby nebo opatrovník
 - ustanovený zástupce
 - zmocněnec (zástupce na základě plné moci)
 - náležitosti plné moci
 - omezení zmocnění
 - společný zmocněnec nebo společný zástupce
- Specifické postavení při **doručování**
- Nutno odlišit od institutu **odborného konzultanta**

Jednání při správě daní

- **Podání** = úkon osoby zúčastněné na správě daní směřující vůči SD
 - neplatí absolutně
- Podání se posuzuje podle **skutečného obsahu** (bez ohledu na to, jak je označeno)
- Z podání musí být zřejmé, **kdo** je činí, **čeho** se týká a **co** se navrhuje
 - další náležitosti stanoví explicitně či implicitně zákon (např. důvody žádosti)
 - na rozdíl od SŘ (srov. § 37 odst. 2 SŘ) DŘ nekonkretizuje jednotlivé identifikační údaje
- Podání je **účinné**, až když dojde věcně a místně příslušnému správci daně.
 - x zachování lhůty
- **Podatel** = osoba, která autenticky podání učinila

- **Způsoby (formy) podání:**

- 1) *kvalifikované:*

- **písemně** (ve smyslu listinné podoby)
 - **ústně do protokolu**
 - **elektronicky** – datovou zprávou **podepsanou** způsobem, se kterým jiný právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu

- (eIDAS - nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014, zákon č. 297/2016 Sb.)

- datovou zprávou **s ověřenou identitou podatele** způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky (pouze u vybraných podání)

- 2) *nekvalifikované:*

- **elektronicky** – bez autentizace výše uvedenými způsoby
 - **pomocí jiných přenosových technik** (např. fax)

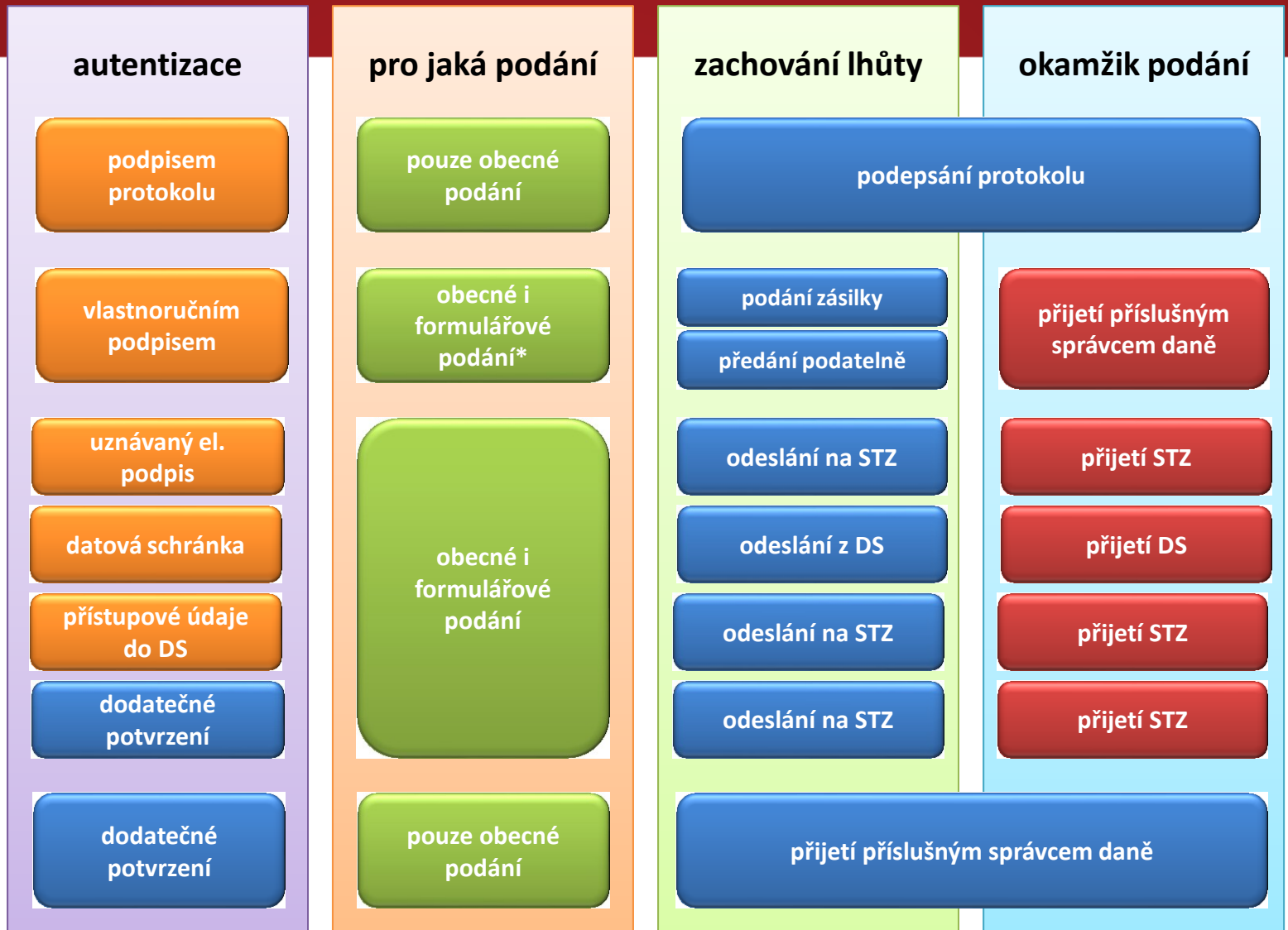
- **Doložení shody projevu vůle s obsahem podání:**

- písemné + ústně do protokolu → vlastnoručním podpisem
 - kvalifikované elektronické → uznávaným el. podpisem či datovou schránkou
 - nekvalifikované → potvrzením či zopakováním kvalifikovanou formou do 5-ti dní

- **Elektronická podání** - je nutné adresovat na zveřejněnou adresu elektronické podatelny (nemusí jít nutně o @)

- **Druhy podání:**
 - **formulářová** (daňová tvrzení, přihláška k registraci, oznámení o změně registračních údajů)
 - **ostatní**
- Formulářová podání lze podat:
 - na tiskopise vydaném MF
 - na tiskovém výstupu s údaji, obsahem i uspořádáním údajů shodných s tiskopisem
 - elektronicky ve zveřejněném formátu (tvaru) a struktuře (obsah a uspořádání)
- **Změny a zpětvzetí podání**
 - do doby, než je meritorně rozhodnuto
- **Postoupení podání (nebo platby)**
 - nutno rozlišovat v jakém procesním režimu se daný orgán nachází (DŘ x SŘ)
 - nutno uvědomit podatele

- nález sp. zn. Pl. ÚS 32/15 ze dne 6. prosince 2016 (40/2017 Sb.)
- zrušení povinnosti uvádět v kontrolním hlášení předepsané údaje potřebné pro správu daně dnem 31. prosince 2017 (§ 101d odst. 1 zákona o DPH)
 - zákon musí blíže vymezit alespoň okruh údajů, které musí plátce sdělovat
 - musí se tak stát formou právního předpisu (požadavek předvídatelnosti)
 - *„podle názoru Ústavního soudu je důvodem pro zrušení předmětného ustanovení spíše obava z jeho možného budoucího zneužití“*

* pouze ta formulářová podání, kde není zákonem stanovena povinná elektronická forma

Daňová tvrzení:

- Zavedeny skupinové legislativní zkratky:
 - **řádné daňové tvrzení** (ŘDT) = daňové přiznání + hlášení + vyúčtování
 - **dodatečné daňové tvrzení** (DDT) = dodatečné daňové přiznání + následné hlášení nebo dodatečné + vyúčtování
 - použití těchto zkratk nastane pouze v případech, kdy daná norma (věta) platí pro všechny tři složky → jinak je nutné samostatné použití jednotlivých pojmů
 - nutno odlišovat od pojmu „**tvrzení daňového subjektu**“, který je širší, neboť zahrnuje veškeré informace, které daňový subjekt sděluje správci daně ústní či psanou formou
- **ŘDT i DDT lze chápat jako:**
 - **soubor různých tvrzení daňového subjektu**, které odpovídají *povinnosti tvrzení*, jenž mu je uložena zákonem či na základě zákona

Daňové tvrzení

Řádné daňové tvrzení

Daňové přiznání

Hlášení

Vyúčtování

Dodatečné daňové tvrzení

Dodatečné daňové přiznání

Následné hlášení

Dodatečné vyúčtování

Následky za nesplnění povinností souvisejících s podáním:

- **Vady podání:**

- výzva k odstranění vad → a) odstraněny = bezvadné *ex tunc*
b) neodstraněny = neúčinné *ex nunc*
- primárně vady formy, týká se i některých obsahových vad
- zvláštní úprava u odvolání a přihlášky k registraci
- **ZDPH (§ 101a):** vada ve formátu a struktuře u vybraných podání = neúčinnost

- **Opožděné podání či nepodání:**

- zmeškání lhůty (ztráta práva, právní fikce atd.)
- pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy (§ 247a)
- pokuta za opožděné tvrzení daně (§ 250) – pouze pro daňová tvrzení
 - prošla testem ústavnosti - Pl. ÚS 24/14
- speciální pokuty – pokuta za nepodání kontrolního hlášení (§ 101h ZDPH)

- **Doručování** - představuje způsob, jakým adresáty seznámit s písemnostmi, nikoli cíl sám o sobě
- Výklad právní úpravy:
 - **materiální, nikoli formalistický**
 - Vady při procesu doručení jsou bez významu, pokud se doručovaná písemnost dostala do rukou adresáta.
 - **nikoli však k tíži účastníka**
 - Vady procesu nemohou vést k naplnění podmínek fikce doručení!
- Výchozí **principy**:
 - podpora elektronizace (datové schránky)
 - přednost materiálnímu pojetí před formalismem
 - minimalizace obstrukcí (možnost předat písemnost kdekoli, kde bude adresát zastižen)
 - jednota s jinými procesními řády (sjednocení lhůt aj.)
 - zvýšení šance na seznámení se s obsahem doručované písemnosti (institut vhození do schránky)

- **Adresát** = osoba, které je písemnost doručována nebo její zástupce
- Primárně se doručuje:
 - **při ústním jednání nebo jiném úkonu**
 - doručuje příslušná úřední osoba
 - podmínkou je přítomnost adresáta
 - **elektronicky** (pouze datovou schránkou!)
- Sekundárně se doručuje:
 - **prostřednictvím zásilky** doručované
 - provozovatelem poštovních služeb
 - úřední osobou pověřenou doručováním
 - jiným orgánem, o němž to stanoví zákon
- Ve zvláštních případech se doručuje:
 - **veřejnou vyhláškou**
 - **hromadným předpisným seznamem (HPS)**

- **Účinky doručení**
 - adresát je zastižen:
 - ✓ adresát převezme zásilku: *okamžikem převzetí*
 - ✓ adresát odmítne zásilku převzít: *dnem odepření*
 - adresát nezastižen:
 - ✓ adresát si vyzvedne zásilku u uložitele: *dnem vyzvednutí*
 - ✓ adresát si zásilku v úložní době nevyzvedne: *desátým dnem od uložení (nastává právní fikce doručení)*
- Možnost vhodit fikcí doručenou písemnost **do schránky** adresáta.
 - účelem je zvýšit šanci na informovanost adresáta
 - explicitně textováno, že se adresát může domáhat, aby správce daně tento postup předem vyloučil (netřeba o tom vydávat rozhodnutí)
- **Neúčinnost doručení**
 - ve všech případech, kdy nastává fikce doručení marným uplynutím úložní doby
 - závažný a předem nepředvídatelný důvod

Prokázání doručení:

- **důkazní břemeno** ohledně prokázání doručení nebo užití právní fikce leží na správci daně
- liší se podle jednotlivých způsobů doručování:
 - 1) písemnosti předávané při ústním jednání či jiném úkonu**
 - podpisem protokolu
 - úředním záznamem o odmítnutí podpisu protokolu
 - 2) písemnosti doručované elektronicky**
 - prostřednictvím systému datových schránek
 - 3) písemnosti doručované prostřednictvím zásilky**
 - řádně vyplněnou doručenkou (*dodejkou*)
 - prokázaným odepřením převzetí písemnosti (*zaznamená se na doručence*)
 - 4) písemnosti doručované prostřednictvím veřejné vyhlášky**
 - podepsanou kopií písemnosti (neplatí u HPS)
 - marným uplynutím doby vyvěšení, resp. zpřístupnění HPS

- **Protokol vs. úřední záznam**
 - obrazové a zvukové záznamy
- Specifikem daňového procesu je, že spis se vede **kontinuálně** pro daný daňový subjekt, nikoli samostatně pro každé řízení.
- Spis se člení na **části**.
 - každá část obsahuje **soupis** všech písemností
- Není stanovena forma, ve které musí být písemnosti uchovávány.
 - mohou být **v listinné i elektronické podobě**
- **Vyhledávací část** spisu
- **Nahlížení do spisu**
 - platí i pro údaje na osobních daňových účtech (ODÚ)
- **Daňová informační schránka (DIS)**

UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

Děkuji za pozornost

karel.simek@mfcrcz

